

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGÁDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivétellel.

Hirdetési díj:
Nagy hirdetés...
Közvetítő díja...
Kéziratok vissza nem adandók.

Magyarországnak legjelesebb...
SZOLYVAI SAVANYVÍZ

Magjorsági föld...
Kereskes Gézával.

AUSCHENBACH
Budaörsi Budapesten.

talas
BIBREZENBEN

talas
BIBREZENBEN

talas
BIBREZENBEN

talas
BIBREZENBEN

talas
BIBREZENBEN

Előfizetési árak:
Évi előfizetés...
Egyes szám 5 kr.

Az állam igásai.

(B) Megengedem, hogy a hasonlat egy kissé drasztikus, hanem ennél talán jobbat a legjobb lelkünkben sem találhatunk, értvén az állam igásai alatt az állam alantabb rangú tisztviselőit.

Nem szándékom e helyütt specialiter csak is a telekkönyvi tisztviselő bajaira, nyomorúságos helyzetükre rámutatni, hanem rövid soraimmal a kisebb javadalmasú összes tisztviselő helyzetét kívántam vizsgálni, mert hiszen mi mindnyájan egy közös haza gyermekei vagyunk s egy közös cél: az államérdekeknek szolgálatában morzsoljuk le életünk perczeit.

Igen jól tudom, hogy e szerény sorok nyomásztó helyzetünk rögtön javítását nem fogják eredményezni, hanem azt egész biztosan merem reményelni, hogy ha már kártársaink és sorsosaink az enyimhez hasonló életfeltételek adnak magukról, felocsudnak a tapasztalásból s rámutatnak az egyes vidékeken s különféle szakmunkában izzadó tisztviselő bajaira, a magas kormány végre is be fogja látni a tarthatatlan állapotot s tölelhető módon segíteni fog alantasszolgáinak nyomorán.

Egyes ember munkáját nagy siker nem koronázhatja, számba vehető eredményt csak is az eszmék társulása, az erők egyesítése által lehet elérni!

Ébredjünk t. kártársak! a hosszú téli álomnak szakadjon már egyszer vége! Adjuk tudtára a magas kormányknak, hogy a kórügy, melyen életünket tengetjük, már nagyon is tarthatatlanná kezd válni s ha a gyors segítség még továbbra is késik, menthetetlenül veszte vagyunk.

Ismétlem, felszólalásom egyedüli célja: bajainkra a magasabb körök figyelmét rávonni, tegye ezt hasonlóan már is s akkor talán „viribus unitis” célhoz juthatunk.

És most ad rem!
Hazánkban az állami tisztviselő (mindenkor csak is a tekintetes rangosztályba tartozókat értem) ez idő szerint igen nyomorúságos helyzetben vannak. A hivatalos működés, kötelesség teljesítés, melyeket az állam tisztviselőitől szigorúan megkövetel, a legkiválóbb ellentétes arányban áll ama kedvezményekkel, melyekben a hivatalnok, egészségét sorrasztó munkájáért részestl. Nap keltétől nap lementig testet és lelket fárasztó munkát köteles végezni az állam szolgálya poros fölönök alatt görnyedező asztalnál s midőn teljesen elcsigázva érkezik övéi körébe, hogy a fárasztó napi munka után üdülést szerezzen magának, gyakran hiányzik a betevő falatja.

Ez nem túlzás, hanem a legkétségteleb, de egyszerűsind legsomorubb való!
Vagy élet-e az oly tisztviselő élete, a kinek évi fizetése 500—600 forint? még ha nőtelen is — nem tud abból megélni; hát mit mondjon és tegyen akkor, ha családja van, még ha a fizetése 1000 forint is felmegy? Nem szükséges részleteznem a kiadásokat, melyek a gondolható legszerűbb életmód mellett is megköveteltnek egy család ekzisztenciájának biztosítására; elég lesz a címeket felsorolnom, u. m. lakás, élelem, ruházat gyermeknevelés stb. s minden józanul gondolkodó befogja látni, hogy ily csekély fizetésből miudent fedezni, a svarszükséglettel-séggel határos.

És aztán az állami tisztviselő hivatalos állása azt is megköveteli, hogy a társadalomban is illő helyet foglaljon el. Egyesületek, szellemi élvezet, irodalom, társas mulatságok, jólétkonyság stb mind megannyi egytől-egyig számít reá, mint művelt emberre! Kérdem már most, hogy megfelelhet-e az a szegény, földhöz ragadt tisztviselő a társadalom e jogosan diktált követelményeinek? Százszor és százszor nem, mert nincs miből!

Nem szerény, hanem a megélhetés határainál álló fizetése nem engedi, hogy a

társadalomban öt megillető szerepet játszó, kénytelen mindenből kivonni magát, félre húzódva, elbújva áll, mint egy pária; az eredmény pedig végre is az, hogy egy csepp tekintélye nincs a közéletben, ki van zárva abból a körből, a mely tulajdonképen megilletné. Hanem azért csak hadd dolgozzék, huzza az igát; egy makulányi privát munkát se vállaljon, mert az állam szigorúan megköveteli tisztviselőitől, hogy életüket tisztán neki szenteljék, ha szorgalmas haszonvehető embernek ismerik, majd előléptetik! Gummosoly két ajkaimra, mikor ezt írom: »előléptetés!« Olyan az, mint az alföld csalogatós délibája, magunk előtt látjuk lebegni folytonosan, hanem ha utána akarunk nyulni, tovább fut előlünk.

A tisztviselő fizetésének emelése mellett ez az az építő pont, mely a magas kormány reformját in gradu maximó igényli. Van rá eset, hogy az 500—600 frttal ki-nevezett hivatalnok 10—20 évig is elvárni kénytelen, minden szorgalma s munkássága mellett is, míg előléptetik a 700—800 frtos állásba.

Már méltóztassék megengedni, hanem az ily taktika nem növeli, sőt ellenkezőleg csökkenti a munkakedvet, erőt, pláne, ha még rá gondolkunk, hogy a miénkkel sokkal kényelmesebb életmóddal bíró (mert hiszen mindig háboru s ha van, ugy — uti Bosznia et Herzegovina docuit, bizony mi is ott vagyunk) katonatisztek mily gyorsan kapaszkodnak felfelé az érdem teljes tekintetbe vétele nélkül, pusztán a sorrend elve szerint. A legfiatalabb hadnagyocská, a ki alig került ki a katonai intézetből, tüstént kap oly fizetést, mint nálunk a jogvégzett ember 3—4 évi (ha ennél nem több!) praxis után. Rövid 10—15 évi szolgálat után felviszi sorrend szerint századosig s van 1200—2000 frt évi fizetése, a milyre nekünk még csak gondolni sem szabad, avagy ha valami túlvilági hatalom segítségével el is értek e maximális fokot, akkor bizonyára már az örök nyugalom felő bólintgat galambösz fejünk.

Avagy tekintünk szomszéd német kollegáinkat, a kik sokkal jobban vannak dotálva, mint mi. Mivel érdemelték ki ök ez előnyt? Hiszen mi ugyan azt a munkát végezzük, mint ök! Sőt még talán többet is, mert a Lajtán túl aránylag több a hivatalnok, mint nálunk.

Kártársaim! ébredjünk, tömörüljünk egy közös zászló alá, melyre az van írva: »reform mielőbb!« Cseréljük ki eszméinket, mert a helyzet napról-napra, óráról-órára elviselhetetlenebbé kezd válni.
Én nem hiszem, hogy a magas kormány hallva jajainkat, ne segítene rajtunk, hanem persze, ha továbbra is megmaradunk e dermesztő tespedésben, akkor jogos kívánalmaink még évtizedek multán se jutnak érvényre.

Mi magunknak kell hozzáfognunk bajaink orvoslásához, mert hisz a közmondás is azt tartja: »Segíts magadon, az Isten is megsegít!«

== Kiutasítás. A berlini rendőrség a Berlinben telepedett oroszoknak kiutasító végzést kézbesített. Az oroszok egy része végleg kiutasították, más része csak ideiglenes, egy évre szóló engedélyt nyert, hogy Berlinben tartózkodhassék, azontul ezeknek is távoznok kell. E rendelet nem tesz se rangban, se foglalkozásban kivételt. Rendőri körökben magánúton csak annyit jelentenek ki, hogy a rendszabály sem politikai, sem felekezeti jellemű, nem is Oroszország kívánságára történik, hanem kizárólag helyi érdekek kívánták alkalmazását.

== Orosz izgatások Romániában. Bukaresti hírek szerint az orosz kormány küldöttéi s a román ellenzék egyes elemei között formális szerződés kötöttet, melynek értelmében a románok kötelezik magokat, hogy mindenben támogatják Oroszország külpolitikáját s különösen abbéli törekvést, hogy a mostani kormányt megbuktassa. E szolgálata fejében Oroszország bőven ellátja pénzzel a román ellenzékét. Még feltűnőbb az a hír, hogy a csász Romániában, mint a köztársasági eszme

protektora akar szerepelni, mert az orosz izgatásoknak állítólag az a céljuk, hogy köztársasági dunai konföderáció létesüljön, melynek Románián, Szerbián és Bulgárián kívül tagja lenne Bosznia és Herzegovina is. Forog-e fejjé terv, azt bajos elhinni.

== A varsói nihilista összeesküvésről. Újabbban azt jelentik, hogy Csiczerin varsói ügyészt is letartóztatták az összeesküvésben való részvétel gyanúja miatt Csiczerin rokona a moszkvai polgármesternek, ki a csász koronázásakor egy liberális beszéddel magára vont a csász haragját. Letartóztatták Drzevicki bekebirőt is.

== A londoni conferentia. Londoni hírek szerint az értekezlet folytatja ugyan tanácskozásait, de a nélkül, hogy a meghatalmazottak látnák, hogy hogyan jussanak eredményhez. Az előconferentian, a meddig csak a pénzügyi kérdések tanulmányozásáról és nézet alkotásról volt szó, könnyen nyilatkozhattak az illetők, az angol vagy a francia felfogás mellett és nyilatkoztak is az utóbbi mellett. De most, midőn határozat hozatalról volna szó, ez kevésbé használ, a meddig Anglia is, Franciaország is ragaszkodik a maga álláspontjához az előbbi, hogy kell, az utóbbi, hogy nem kell kamatredució, mert hiszen egyszerűen majorsalni egyiket sem lehet, es nem lehet megoldásokat decretálni, melyeket az egyik vagy a másik hatalom el nem fogad. Az értekezlet tehát eredménytelenül fog széjjel menni, ha csak valami egyetértés nem leteül még utólag a két nyugati hatalom közt.

Kossuth Lajos levele.

(Barvart A.-hoz, mint a szigetvári olvasó egyj. el-nökehez)

Turin, márczius 8. 1870.
De nekünk — ugy látszik — hiába ír s tsnit a történelem. Mi feljelenit nagyon szereljük, — még a felejtetheleket is. De talni? tudnánk, csak hogy nem merünk.
Es miért nem merünk? hová jutottunk? Eljutottunk oda, hogy hazánk mai közjogának sarká, hazánk politikájának vezérsilaga (sajd lidercet irtam) e tételben áll: a (osztrák) birodalom egységének s nagyhatalmi állásának érdeke előtt minden tekintetnek háttérbe kell vonulni.

Az idegen érdekek vontatókötele, melynek egykor Zrinyi és társai áldozatul estek — már nem csak pusztá tény többé. Már jog Jogot irtam? Rosszul irtam, törvényt kellett volna mondanom. Jog, törvény, — nem mindig egyértelmű. Lehetnek, vannak jogtalan törvények is. Vannak kétszer jogtalanok is. Ilyenek azok, melyeknek hozatalára ott, hol a törvényeknek a nép akaratából kell kifolyniok, a törvényhozók nem kaptak a néptől még csak hallgatolagos mandátumot sem.

Ki tud nekem hazánkban szelte hosszában egyetlen egy embert mutatni, ki az 1865—68-ki országgyűlés bármely képviselő-tárgjának mandátumot képzelt adni, hogy ama fatális tétel nyomásztó tényét törvényne emelje? s e fatális alapra az osztrák-magyar államnépesség, a közös delegációk, közös miniszterek ominózus épületét felrakja, mely (mint a mindennapi tapasztalás mutatja) fagy-laló árnyékát mind messzebb és messzebb kinyújtja, még a belügyek mezejére is.

Hiszen e dologról az 1865-ki választók ezernyi ezrei közt egy arva lelek sem álmódott! Ha mondták volna nekik, kell-e neknek az, hogy a birodalomnépességnek s a nagyhatalmi állásnak pretenziója előtt képviselőit minden tekintetét háttérbe szorítsanak? Kell-e neknek az, hogy Magyarországot az osztrák birodalommal egy államtisztelté összeolvasszák? Kell-e neknek az, hogy ekulónító vonalat húzzanak az állami és országos ügyek között — az állami ügyek a magyar országgyűlés és annak felelős magyar kormányhatóságától elvonassanak — közös delegációkra, közös miniszterekre átruháztassanak? Kell-e neknek az, hogy az állami ügyek közül a magyar kormány hatásköre mindössze arra legyen szorítva, hogy adót ekevájjon Bécsnek és pénzt állítson Bécsbe oly költségek fedezésére, melyet nem ő kezel, melyek nem az országgyűlés által, s ne rajta kívül is idegen avatkozástól nem független szavazatnak meg? és arra legyen szorítva, hogy unjonczokat furnirozzon egy oly hadsereg számára, melylyel nem ő rendelkezik, melynek alkalmazása nem az országgyűlés ellenőrzése alatt; s melynek leszállítását bármennyire követelje is minden köz- s magánérdeket 10 évig még csak szóba sem szabad hozni? Ha mondom megkérdezték volna a 65-iki választókat, kellene-e neknek az ily „vivmányok” és hisztik-e, hogy e vivmányokkal a magyar alkotmány helyre lesz állva és minden meg lesz nyerve?

En nem igen nagy véleménynyel vagyok

a jelen közzellem felől hazánkban (nem minden vidék Szigetvár), de Isteneimre mondom, ha hasonló kérdéseket tettek volna fel a 65-iki választóknak, egy egeket hasgató „nem hisztük! nem kell!” — volt volna a felelet epp oly egyhangulag, mint felelt az egykori fehérvári országgyűlés azon kérdésre: Kell-e nektek királynak az ausztriai főherceg? ő fensége? Azok a jó választók 1865-ben azon hitben választották képviselőiket mindenütt, de kivétel nélkül mindenütt, az egész országban, hogy az 1861-iki felirásokban dicsőn kifejtett jogalapnak választanak tántoríthatatlan védőket. És az e hit, e bizalom alapján választott képviselők megajándékozták a nemzetet azzal, amit öök becses levetének erélyes tollu fogalmazója e szavakkal jelez:

„A törvény köztáblái összevazattak, darabjaiból csodás vegytani elegyítésel közös-egyes aranyborjú öntetett: imadás tárgyaúl a magyarnemzetek.”
Igaz, hogy ezen aranyborjú imádói többségre vergődtek 1869-ben, de ez nem pótolja a jogalap hiányát az aranyborjú megőntésénél, legfőkébb egy új bizonyítványa a régi igazmondásnak, hogy a bevezetett tényekben nagy erő rejlik, ha hatalom által támogattnak. És nehezebb kiverni a házból a befogadott hivatal vendéget, mint volt volna be nem fogadói. III-ik Napoleon is többséget kapott, miután az irtóztos emlékü december 2-án polgárverbe fullasztotta a köztársaságot, melynek megvédésére választott, még pedig vagy hat millióra menő többséggel, nem olyan problematikummal, mint nálunk a közösügy 69-ben. Jogos lett ez által az álamsziny? Maradt, a mi eredetileg volt, a leghoroszabb eszköz-gések egyike, miket ember valaha elkövetett. Előbb-utóbb meg is fogja magát boszulni okvetlenül. „Jede Schuld rächt sich auf Erden” mindja Göthe; és igazat mond.

Valóban: törvény a joggal nem mindig egyértelmű; oly törvényekről is tud a történelem, melyek valóságos álamszinyek. Parlamentek is követhetnek el, s a mint a történelem mutatja, nem egyszer el is követtek álamszinyeket, mert nem egyszer történt, hogy törvényesítették a bitorlast s a hatalmat szolgálták a haza jogainak, a nép szabadságának rovására a helyett, hogy amint hivatásuk kötelességül hozta volna magával, a haza jogait, a nép szabadságát védelmeznék a hatalom ellen. És minden álamszinyek közt ép azok a legirtóztosabbak, melyeket parlamentek követnek el, mint legitímításosabb az igazságtalanság, melyet bíró követ el, kinek tiszte: igazságot szolgáltatni.

Önök óhajtják, hogy a jogtalan törvény eltöröltessek, s a jogos törvény összevazott köztáblái visszaállítsanak. A nemzetől függ csak: ő teheti, más senki — sem amaz nem törődik el magában, sem ezek nem állítódnak vissza magukban. A manák ideje lejárt.

Hanem önök a béke emberei. Önök óhajtanék, hogy a törvény összevazott köztábláinak visszaállítása, ha lehetséges, a béke olajágával, nem füst, mennydörgés és villámás közt törtéjenk.

Érteni tudom ez óhajást is, méltánylom is. Hiszen edes Hazánk oly igen, igen sokat szenvedett. De lehet-e ez így? Azt nem tudom. Hanem azt tudom, hogy ha a közösügyes bálvány még soká dédegettetik a nemzet törvényeinek oltárán — a nemzet belehal imadásába.

Most még szélcsend van, de ez nem fog mindig tartani — még csak soká sem. Vannak elutasíthatlan kérdések, melyeknek előre vetett árnyképe már látható, mint a nap képe látható a gözkörben, felkölte előtt. És ha majd azon kérdéseknek a birodalom belsejében is, mint kivül, már is izzó tüzet egy európai fergeteg szele lángra lobbantja: a közösügyesség oly bonyodalombba rántandja Magyarországot, melyekből épségben szabadulnia alig lehetend.

És talán jó szolgálat történt az osztrák háznak az által, hogy a 67-ik törvényhozás bajnokául szegődött Magyarországot, tehát ingert adott arra, a mit a birodalmi egység s nagyhatalmi állás politikájának neveznek; más-kor helyesebben másként neveztek. Én nem gondolom. Sőt arról vagyok meggyőződve, hogy ingert adni a balgatag (mert a népek érdekeivel ellenkező) politikának követésére anyni, mint bukásba rogatni a fejedelmi házat, melynek e politika nélkül még jóvendője lehetett volna: s ha nem késnek azon fatális politikával szakítani, talán még most is lehet. (Már amennyiben fejedelmeknek még jóvendője lehet.)
De hát: kiki kovácsa saját szerencsének. Azt mondhatnám: nem remartozik ezzel gondolni. Hanem az a baj, hogy („delirat reges peccantur achivi”) a közösügyes bálvány magával rántja Hazánkat a mélységbe, mely felé a birodalom szembentőlönög sikkik.
(Vége köv.)

szügd meg az alvónak, hogy a minék ő élt, az most is el az elvtársak hű magyar szívében! És ha a nemzet felett borongó föllegek egykor eloszolnak s egy új korszak derengő napja által övezve, csodaszép Nemtő lép e hanthoz; s ha a csodás sir-látogató jobbjaival oda mutat, a hol néparadat tolong a Haz a visszazserzett függetlenségének megünneplésére; ha ide hangzik előszórázabadságküzdelmének zaja, azután pedig a győzelmi himnusz eg-földet bejáró kardala; és ha akkor a Nemtő, a magyar függetlenség Nemtője így szól: Hol van az a jó, hol van az a hű, a ki nekem bár szerény, de helyét jőben úgy mint balsorsban megálló előőrsem vala? Mért nem jó, hogy részt vegyen azon üggyadialában, amelynek igaz harczo sa volt? — Oh akkor háruljon szét a gyászfűzek sápora, és engedelmesen omljanak két felé a rögök, — foszójának szilakkokká e koporsó falai, és neki, a függetlenségi hit hívójének, e nagy pillanat burgó álmodójának: oh! akkor fel kell ébrednie s ha csak egy percig is látia, hallania kell eszméink győzelmét s az ő megdicsőült alakja előtt kell elvouloniok az ünnepe siető népek ezreinek!

És azután ismét boldog és nyugodt álma leszen — mindörökkön örökké! Addig pedig oh zokogó család, bánatos elvtársak és mi mindnyájan, a kik szerettük kiknek peldaadónk és vezetőnk vala: gyászoljuk, sirassuk azt, a mi az emberben mulandó és munkáljunk annak diadalán, a mi az ő honfiúi szívének első és utolsó törekvése, honfiúi hitének szentsége vala! Vessünk zöldágot sírjába, ez legyen záloga annak, hogy hűségünk hasonló leszen az ő hűségéhez, kitől most szomoruan bucsuzunk: „Isten hozza! Isten hozza! fáradt bajnok! legyen a te pihenésed nyugodt és boldog! Isten hozza! Áldás emlékedre!”

Ezután elkezdődött a koporsóra hulló rögök dübörgése s család, barátok, ösmerősök magára hagyták azt, a kit e város lakoságának osztatlan gyásza kísért sírjába. Ma már csupán emléke leng köztünk!

*** Nagy a halandóság.** Az elmúlt héten 45 ember halt meg városunkban, s ezzel szemben a születések száma csak 34. Nevezetes körülmény, hogy a 45 haláleset közül 28 at beharut idézett elő. A születések száma így oszlék meg: ref. vallású fiu szul. 15, leány 16; izr. 3 fiu, együtt 34.

*** A képzéshez kötött mesterségek.** A kereskedelmi miniszterium meghagyásából a debreczeni kereskedelmi és iparkamara tegnapelőtt tartott ülésében tárgyalás alá vette azon kézműiparágakat, melyek az új ipartörvény alapján, mint a képzéshez igazolásokhoz kötött mesterségek miniszteri rendelet által lesznek meghatározva. Ilyen képzéshez kötött mesterségeket a debreczeni kamara összesen 63-at állapított meg, melynek jegyzékét alkalmunk lesz közelebb közölni.

*** Gyűlések.** Az iparos kör a Debreczenben létesítendő „ipartestület” megalakítására nézve egy szűkebb körű bizottságot küldött ki, mely az új ipartörvényben meghatározott ipartestület megalakítás tárgyában a szűke-

ges elnökletet teljesítse. E bizottság az iparos körben tegnap délelőtt Jón a Dániel elnöklete alatt első ülését tartotta, melyen tárgyalás alá vette első sorban is az ugyan e tárgyban Rátu Károly által kibocsátott nyílt levelet, s annak értelmében megállapított abban, hogy a fontos ügynek lehető kedvező kivétele czéljából jövő vasárnap délelőtt 10 órára a városháza nagy termében tartandó értekezletre meghívja a helybeli összes ipartársulatok elnökeiket, a városi törvényhatóság, az ipartársulatot, a kereskedelmi iparkamarát, s a kamarának iparos tagjait. — Egyidejűleg pedig megbízott a kör titkára, hogy ez alkalomra egy teljesen tájékoztató munkalapot készítse, melyben a létesítendő ipartestület hatásköre, a tagok kötelessége s joga, a testület viszonya a létező ipartársulatokhoz és az ipartársulathoz körülkönyesen kifejtve és megmagyarázva legyen. Ezzel a bizottsági ülés véget ért. — Delután az iparos ifjúság önképző és betegegyelőző együletének választmányá tartott rövid ülést, melyben kevésbé fontos ügyek közt előnk előterjesztést tett az egylet július 6-iki jubileumának anyagi eredményéről, melyszert a rendezett táncvirgalm 383 frt körül, a sorsjáték pedig 500 frtot jövedelmezett a együletnek; ugy hogy néhány vidéki egylet késedelmezése folytán el nem készültett számadások az összes tiszta jövedelmét már eddig is mintegy 850 frtban tüntetik fel. A választmány elnöknek ezen előleges jelentését a legnagyobb örömmel vette tudomásul.

*** Tisztulítás.** Hajdumegye városaiban a tisztulítás most folyik. Eddig választottak Dorog és Hadház; holnap választ H-Böszörmény, szombatra pedig H-Szoboszló, H a d h á z o n megválasztottak polg. mesterré H a d h á z y Endre, főkapitányyá M u n k á c s y Matyas, t. ügyészé V e s p r é m i l s t v á n, város gazdává B a y Miklós, D o r o g o n polg. mester N a g y Miklós, f ö k a p. F a r k a s Lajos, főjegyző F a r k a s György, árv. élnek P e t r u s Jenő, tiszti őg és dr. D e m k ö Ágost, pénzt. T ó t h Mihály, városgr. T ó t h Imre.

*** A mire szükség van.** Pírribauer Alajos főredálskolai tanár azt az ajánlatot tette a városi hatóságnak, hogy az 1884/85-iki tanév folyamán az elemi-szerek s más árucikkek vegyelemzését díjtalanul eszközölje. — E nemes ajánlatnak igen sokszor nagy hasznát lehetne venni, főleg ha az egészségügyi bizottság feleledne hozsalából.

*** Betörési kísérlet.** Vasárnapra virradó éjjel S á s k a Károly peküzletet a nagyváradi utcán ismeretlen tettesek felakarták törni. Már az ajtó leve lakatot is erősen fessegettek, midőn a boltban levő kis kutyá utatni kezdett s ezáltal a háziak figyelmességét nyújtották. A zajra azonban a betörők ellillantak.

*** Furdóli hír.** Megkaptuk a most nyírón a bikszádi furdóban időben időző vendégek névsorát. A kiváló hasznú gyógyfürrást ott a hely színein eddig 157-en élveztek. A velünk között névsorban találjuk D e b r e c z e n b ő l a következőket: Bernáth Vinczéz és leánya, Hadházy Dániel, ki nem rég itthon meghalt végelgyengülésben, Scholze Zsófia, Grünwald Jakabné fiával és leányával, Tóth Ferencz kir. bíró és fia Aurel, Róth Márton távirály főnök, Nemes Kálmán ügyvéd, Kenti Lajos ügyvéd, Schwarcz József, neje, és fia, Pásztor Jánosné és cseléde, László Alajosné és huga Nagy Erzsike, s cselédjök; Szatmári Károly hírlapíró, Herzfelder Dániel és z. Ernst Klára, öz. Koncz Lajosné, Otkocsi Vég Jánosné. Így, a mint látjuk, rendes vendégek gyanánt Debreczenből az idén 24-en látogattak meg a bikszádi furdót, s a mint értesülünk, mindnyájan a legjobb eredményel. Voltak ott többen N-Váradról, Ér-Mihályfalváról, Kolozsvárról, Szabolcsme gyéből, Maramaros, Ugocsa, Szilágys és Szatmarmegyékbeli is. A furdóidény szeptember 20-ig tart.

*** Lopások.** Egy helybeli kaszálo birto kosnak a tanyáján kint hagyott aranyórját ismeretlen napzamas ellopta. — Az O n d ő r r ő l tegnapelőtt éjjel egy birto kosnak két jó lovat elloptak. A tettesek nyomoztatnak.

*** Csatornák tisztítása.** A városi tanács utasította a kapitányi hivatalt, hogy jövőben a póczegődörök és csatornáknak mikénti tisztítására nevezze mielőbb veleményes jelentést adjon be.

*** Urbányi Ferencz** kovács mester szent-anna-utczai üzletében egy vagy két tanoncz felvétetik.

x Alkalmazást nyer oly egyén, ki nemi biztosíték letétele mellett kellő qualificatióval bír arra, hogy mint pénzbeszedő működhessek. Irásbeli ajánlatokat elfogad „P e n z s z e d ő” czimen e lap kiadóhivatala.

x Kerestetik egy szolid, intelligens fiatal ember, ki magát utazónak kiképeztetni hajlandó, fizetés és magas jutalék mellett. Csak jó bizonyítványokkal ellátott egyének ajánlatát, valamint bizonyítványaik másodlatát fogadják el. „Ü g y o k” czimen a kiadóhivatal.

Hazánk s a külföld.

— **Birtokvásárló község.** Orosháza eddig is nevezetes utról, hogy a község dománialis jövedelme nemcsak fedezte a közközlőket, hanem évenként fölösleg is marad a pénztárban. A napokban a gazdag magyar község, mint értesülünk, új akvizitációval gyarapította a vagyonát. Megvette ugyanis az államkincstár pusztaföldvári 5300 holdas birtokát 1,500 000 frt vételáron.

— **A „Magyar Salon”** 4 füzete is elhagyta a sajtót. A hét nagy iv, kétszer hasábozott sűrű nyomásban, terjedelmes kötetet tesz. A szöveg közt számos az illusztráció s a pompásan kiállított füzet ára csak 60 kr.

Olvasmányt, ismeretterjesztő czikket bőven közöl s majd mindenik közleményhez illus rációkat csatol. A gazdag tartalomról álljon itt mutatványul V a j d a János szék költeménye:

Utolsó dal Ginához.
Ha előjövend a búcsú-ó.a,
Ha majd e szív végsőt dobog,
A perczben, mely létem kioltja,
Majd a kor is rád gondolok.

És jól tudom, előre látom,
Mi bú, öröm van itt ezen
S az ismeretlen túlcélra:
Egyszerre mind átérezem.

Eszembe jut majd minden átok,
Mint a mi történt s a mi nem;
Mely felgyújtotta a világot,
Mást dővözötven, az „geu.”

Mit lekem eddig felve sejtett,
Előttm áll a nagy titok,
Ho y csak az halt meg, a mi nem lett,
S az él örökre, a mi nem volt.

Én nem tudom, mi faj majd jobban:
Mi itt örökre elveszett,
Vagy a mi el a multban s onnan
Kivenni többé nem lehet?

A gondolat, hogy e mindenség
Nem lesz se több, se kevesebb
S isten se törli le végkép,
Mi egyszer itten megésett . . .

Vagy hogy nem hal meg voltaképp itt
Csak a percz, a mely elrepült,
A bimbó, mely nekem ki nem nyílt,
A vágy, a mely nem teljesült?

— 60 mázsa dinamit. A pozsonyi dinamitgyárból nagy mennyiségű dinamitot szállítottak a fővárosba s azt ideiglenesen Kelenföldön a vasúti állomás közlelésére ástak el. A veszélyes anyagot augusztus 7-én szállítják tovább. A főváros megkereste a főkapitányságot, hogy a környék lakosainak biztonságát veszélyeztető robbanószer visszazsalítása ügyében övintezkedéseket tegyen, hogy a szerencsétlenség ne következék be.

— Minorich Károly, volt kolozsvári polgármestert a feyelmi bíróság mint teljesen ártatlant felmentette az elene emelt vád alól. Minorich Károly tudvalevőleg a közigazgatási bizottság két votumnyi többsége kötelességmunkájának végrehajtásában minden konkrét bizonyíték nélkül függesztette fel a állásától. Manóver volt ez a választások érdekében egy 80 éves agastyánal szemben, kiknek minden ok nélkül megkeserítettek hátralevő napjait. Most, hogy lejártak a választások s az mtrikánok sikerült új polgármestert ültetni Kolozsvár első tisztviselő székébe, most már ök maguk kísütk, hogy Minorich teljesen ártatlan.

— Halálozás. Fezl Frigyes, a kitűnő műépítész, a ludapesti Vigadó építője, 77 éves korában Kőbányán meghalt.

Muzsák.
— **Tóth Kálmán emléke.** Baja város polgármestere fölkerete Komocsy Józsefet, hogy a Tóth Kálmán emléktábla leleplezése alkalmára írjon ünnepi ódát s azt annak idején szavalja is el. Komocsy a felszólításnak készséggel eleget tesz, annál inkább, mert Tóth Kálmán nevéhez kegyetes emlékek kötik.

Törvéyszék.
— **Kivégzés Zalaegerszegen.** Mint jelentették, szombatra volt kitűzve a Spengler János és Mainits Örsze halálra ítélt kivégzése. A kivégzés reggel 7 órakor a törvéyszék kis udvarára meg is történt. Az ítélet előbb a férfin és azután a nőn hajtattott végre. Az elítélte előtt, elővezettetésük után Somogy János törvéyszéki bíró az ítéletet rövid kivanonban elolvasta és azután Bessenyei György királyi ügyész a két delinquentet átadta Kozareknek, a ki tegnap érkezett Zalaegerszegré. A halál rövid idő múlva constatáltatt.

— **A zalaegerszegi zavargások** tárgyalását csütörtökön fejezték be. A pénteki tárgyaláson a vedbeszedő előterjesztését folytatták. Ruzits védőügyvéd a kir. ügyész beszédére reflektálva, azt állította, hogy az ügyész beszédéből azt lehetne következtetni, hogy itt az urak is részt vettek a zavargásban. (Bakos kir. ügyész közbeszólt, hogy ő ezt nem mondta.) A védő ezután azt fejtegeti, hogy lázadásnak csak azt lehet minősíteni, ha fegyveresen támadnak meg egy felekezet, osztályt vagy nemzetet. A lázadásnak oka az aug. 22-iki veredekes volt; miután egy zsidó megsejtett egy keresztényet, a keresztények bevették a zsidók ablakait és másnap e miatt oly egyének tartóztattak le, kik éppenséggel ártatlanok voltak; de sem a szolgabíró nem intézte el a dolgot, sem a városbíró, ki azt felelte: „Semmi közöm hozzá.” Erre megint lárma lett. Itt van az alapja az egésznek, amit számtalan tanu be is vallott. Ehhez járult a ketonaság közbelépése, ami még jobban izgatta a hangulatot. Az nincs bebizonyítva, hogy itt természetén előre megállapított lázadásnak volna dolgunk. Szólv arra kéri tehát a törvéyszéket, ne minősítse ezen eseményt lázadásnak, hanem rendőri kihágásnak. Grünwald Károly, Szabó János, Kovács Károly és a bessenyei vádlottak felmentését kéri. — Dr. Árvay védőügyvéd védenecze néve a kir. ügyész a vádat elejtette. Védbeszédet tehát nem tartott, de felkerete a törvéyszéket, hogy az összes vádlottaknál elforgatlanul ítéljen és jelölje ki az orvoslás iránját és módját. Szólvott végül dr. Czinder István védőügyvéd.

Apró-cseprő.
— **Deák Ferencz-adomák.** Skubbics kapitány, midőn a nemességelölés ízben megadóztatták, összetalálkozik Deák Ferenczcel. „Fe-

rencz bácsi, magát okos embernek tartják, ad-jon nekem tanácsot, hogy az adó alól kibújhas-sak.” Oh öcsém, azon könnyen lehet segíteni: irassa be magát számárnak, az nem jön az adó-könyvbe. — Mikor a sajtóbírósg Kosuthot fel-ítelte, ügyében herczeg Metternichhez men-tel Deák. Meternich szívesen fogadta Deákot és 3 óráig beszelt vele országos ügyekről. Már elhun-t a dél, a herczegé kétszer is hívták ebédelni, de csak nem mozdult helyéről. Midőn Deák, jól vegezte dolgát, felállt, hoesinatot kérve az al-kalmatlankodásért eltávozott, Metternich be-ment vendégehez és Deákra azon megjegyzést tette: „Még ily okos magyar emberrel nem beszéltem.” — Egy ízben Devecserben képviselőjelölés végett Zichy emlékelet alatt gyű-lést tartottak: többet felszólítottak, annak elfogadására, de eredménytelenül. Végre Zichyt kérték fel, hogy fogadná el a jelöltséget. Erre Zichy fellélt s azt mondta: „Ha uraim megvá-lasztanak, elfogadom; a programbeszédet mindjárt elmondom. En nem tudok beszélni; beszél helyettem Deák Ferencz. Deák meg nem iszik bort, én majd helyette bort iszom.”

Szép szemedben, mondó gy mik ragyognak
Tenger göngyö, hajjai harmata?
Lelke tán a meghalt fájdalomnak?
Vagy talán a fájdalom maga?
Nem tudom mi, mégis hogyha nézem,
Ott sir az én boldogságom, érzem!
Hogy ha gyönyg, foglald be bánatomba;
Hogy ha bánat, ejd lángomra le:
Hogy ha lelke a holt fájdalomnak,
Zárd örökre fájdalomba be!
De ha ettem boldogsága sir benn:
Hajlon ott meg ragyogó szemedben
Hiaior.

A ki pirulás nélkül tud kórni, az olyan
ember semmi leverőt nem fog találni a vissza-
utasításában.
Oxenstirn.

Élveszni! Milyen szomorú czél, mily ki-
csinyes becsgy. Az állat élvez. Gondolkozni, ez
a lélek valódi diadala.

— **A bizalmatlan király.** A maorik kirá-ly, ki jelenleg Londonban tartózkodik, pár nap előtt heves torokgyulladás kapott Kise-rete tanácsára elhivatta Copper angol orvost, hogy vizsgálta magát mert háziorvosa otthon maradt hazájában Alig lepett be az orvos a királyhoz, a másik szobában levők csakhamar heves lökléstallat hallottak, mire Copper gyors leptekek kijött és eltávozott. Gyorsan be-siettek és meglepetve hallották, hogy a király egészen kikelve mondja: „Képzelték, ez a haszontalan angol orvost azt követelte tőlem, hogy tátsam fel számát, mert bele akar nézni!” Hába volt minden rábeszélés, a király semmi áron nem akarta megengedni, hogy „halszébe benézzeek.”

Ballada.
Hű lányá előtt
Térdelő borul a szerelmes,
És esküszik annak
Oly tiszta szerelmét,
Melynek leve s lángjai el nema nem apadnak,
S csokolja a hant,
És vissza a lányka a térdelő előtt . . .
Mért borzadazol
Szép Emma, mi bánt? . . .
Künn a hideg éjben
A szél szava szól . . .
S rémes szekerébe,
Mit vonnak arzenyema éjmadararak,
A bűti boszorka lüheve halad . . .
S mint végig utaz
Az éj viharában
Morogva magában
Igy szól: nem igaz, nem igaz, nem igaz . . .
Szép Emma mi bánt?
Mért borzadazol?
(Jókai Mór: „A remete hagyó-mányai” cz. novellájából.)

A közönség köréből. *)
Tek. szerkesztő ur!
Drága halottunk, K e r t é s z Istvánunk szom-baton végelem temetése alkalmából a részvét el sok jelzéval találkoztunk, hogy nem mulasztottuk el a nagy közönségnek ez un közönségünket nyilvánítani. Rokonainkon, ismerőseinken kívül a boldogultnak egész számmal megjelent elvtársai, a koporsóra koszorukat küldött egyének, általában a nagy közönség fogadja mely bánaunkat enyhítő nemes részvételért forró kö-szönetünket. Debreczen, júl. 28. A g y á s z o l ó c s a - l á d s a g y á s z o l ó t e s t v é r e k .

*) Ezen rovatért, melyben közérdeklő felszólá-sok díjazatlan közöltetnek, a szerkesztő csak a saját hűtőszággal szemben vállal felelősséget

SZERKESZTŐI POSTA
Nyir-Bogát.)
F. Dabas.) Hiba a postán lehetett. Elintéztük.
„Házipites.” Kedden.
Bixádra. Kérést jövő heten teljesítjük.
„Reminiszcenciák.” „Legszébb asszony dalai” sat. vettük, hozzuk.

Feloldó szerkesztő: GÁSPÁR IMRE.
Kiadó: KUTASI IMRE.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kittinó hatásának bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

